

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON**

PRIJEDLOG

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA ZA PERIOD
2019. - 2021. GODINE**

Zenica, juni 2018. godine

SADRŽAJ

DIO PRVI - UVOD

DIO DRUGI - PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

- Odjeljak A. Događaji iz proteklih godina
- Odjeljak B. Trenutno stanje u Bosni i Hercegovini
- Odjeljak C. Projekcije bruto društvenog proizvoda (BDP)
- Odjeljak D. Realni sektor

DIO TREĆI - FISKALNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. FISKALNE PRETPOSTAVKE

- Odjeljak A. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine
- Odjeljak B. Porez na dodanu vrijednost
- Odjeljak C. Direktni porezi

DIO ČETVRTI - STRUKTURA PRIHODA I POTROŠNJE BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

POGLAVLJE I. PRIHODI BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

- Odjeljak A. Indirektni porezi
- Odjeljak B. Porez na dobit
- Odjeljak C. Porez na dohodak

POGLAVLJE II. POTROŠNJA U BUDŽETU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

- Odjeljak A. Plaće i naknade
- Odjeljak B. Materijalni troškovi
- Odjeljak C. Tekući transferi
- Odjeljak D. Kapitalna potrošnja Zeničko-dobojskog kantona

POGLAVLJE III. KONSOLIDOVANE OKVIRNE TABELE PRIHODA I RASHODA BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA, OPĆINA I VANBUDŽETSKIH FONDOVA

DIO PRVI - UVOD

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15 i 104/16), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta (DOB) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za 2019.-2021. godine. Ovaj dokument je izlazni rezultat srednjoročnog procesa planiranja i izrade budžeta po metodologiji „10 koraka“, koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

Izrada Dokumenta okvirnog budžeta za trogodišnji period postala je uobičajena praksa na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. S obzirom da se temelji na prioritetima i politikama Vlade, Dokument okvirnog budžeta je koristan instrument u stvaranju kvalitetnijeg strateškog osnova za raspodjelu budžetskih sredstava.

Dokument okvirnog budžeta za period 2019. - 2021. godine izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta. DOB predstavlja preliminarne okvirni Nacrt budžeta za 2019. godinu, te daje okvirna predviđanja za 2020. - 2021. godinu. Osnova za izradu budžeta zasniva se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta.

Još jedan bitan cilj Dokumenta okvirnog budžeta, je i da osigura sveobuhvatan i konsolidiran okvir planiranja rashoda na nivou kantona, objedinjujući podatke o fiskalnom stanju Kantona, Grada, općina i vanbudžetskih fondova.

Ministarstvo finansija Zeničko-dobojskog kantona je u narednim tabelama koristilo projekcije prihoda dostavljene od nadležnih institucija, tj. Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara BiH, Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje BiH, te Federalnog ministarstva finansija, a shodno tome sačinjene su i projekcije okvirnih rashoda Zeničko-dobojskog kantona koje će prilikom svake izrade Budžeta za odgovarajuću godinu biti podložne revidiranju i potrebnim korekcijama.

Pri izradi ovog dokumenta korišteni su podaci iz sljedećih publikacija:

- Vijeće ministara BiH, „Program ekonomskih reformi za 2018. - 2020. godinu“, Sarajevo, januar 2018.godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Ekonomski trendovi januar – septembar 2017. godine“, Sarajevo, decembar 2017. godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Perspektive 2019.- 2021. godine“, Sarajevo, april 2018. godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja januar – decembar 2017. godine“, Sarajevo, februar 2018. godine;
- Odjeljenje za makroekonomsku analizu pri Upravi za indirektno oporezivanje BiH, „OMA Bilten“ broj: 154 i 155;
- Federalno ministarstvo finansija, Smjernice ekonomske i fiskalne politike FBiH za period 2019. - 2021. godine, Sarajevo, juni 2018. godine;
- Federalni zavod za statistiku, „Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 1, 2, 3, 4 i 5;
- Federalni zavod za statistiku, „Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima“, broj: 1, 2, 3, 4 i 5;

DIO DRUGI - PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Odjeljak A. Događaji iz proteklih godina

U nedostatku zvaničnih podataka o nacionalnim računima, a na osnovu raspoloživih kratkoročnih indikatora se može zaključiti da je Bosna i Hercegovina u 2017. godini ostvarila ekonomski rast u rangu prošlogodišnjeg. Međutim, prije elaboriranja kratkoročnih indikatora vrijedi istaći da je EK u u svojoj regularnoj publikaciji (EU Candidate & Potential Candidate Quarterly-CCEQ) navela značajna odstupanja između proizvodnog i rashodovnog pristupa prilikom obračuna BDP-a.

Unatoč ovim razlikama, bar kada je rashodovni pristup u pitanju može se zaključiti da su glavne izvore ostvarenog rasta BDP-a u 2017. godini predstavljali izvoz i privatna potrošnja, dok je doprinos investicija i javne potrošnje bio skromniji.

S druge strane, posmatrano po proizvodnom pristupu Bosna i Hercegovina je u trećem kvartalu ostvarila ekonomski rast od 2,9% u odnosu na isti period prethodne godine, što je približno jednako ekonomskom rastu u prvom polugodištu koji je iznosio oko 3%.¹ Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a može se primijetiti da je isti ostvaren zahvaljujući jačanju izvozne i u određenoj mjeri domaće tražnje. Naime, tokom 2017. godine najznačajnija povećanja ekonomske aktivnosti od preko 5% zabilježena su u okviru izvozno orijentirane prerađivačke industrije i maloprodaje koja je definisana domaćom tražnjom. Ovo povećanje ekonomske aktivnosti rezultiralo je značajnim povećanjem broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu. Vrijedi napomenuti da je 2/3 novozaposlenih u okviru prerađivačke industrije, dok se 1/3 odnosi na novozaposlene u sektoru usluga. Međutim, kada su u pitanju ekonomska dešavanja u Bosni i Hercegovini za 2017. godinu na osnovu raspoloživih podataka sa sigurnošću se može zaključiti da su ona bila u znaku vanjskog sektora gdje se posebno ističe vanjskotrgovinska robna razmjena sa svijetom. Name, tokom godine Bosna i Hercegovina je zabilježila dvocifrene stope rasta ukupne robne razmjene, izvoza i uvoza roba. Povećanje izvozne tražnje i cijena pojedinih izvoznih proizvoda rezultirali su nominalnim povećanjem bh. robnog izvoza od 17,4%, što je znatno više u odnosu na prethodnu godinu kada je godišnji rast izvoza roba iznosio 4,8%.

Ovo povećanje izvoza, odnosno generalno viši nivo ekonomske aktivnosti u zemlji uz prisustvo cjenovnog efekta doveli su istovremeno i do nominalnog povećanja robnog uvoza od 12,2% što je isto tako znatno više od prošlogodišnjih 2%. Tako su ova kretanja izvoza i uvoza roba za posljedicu imali povećanje robnog deficita od 5% u nominalnom smislu. Međutim, ako se ima u vidu i značajan rast izvoznih i uvoznih cijena, skoro sa sigurnošću se može konstatovati da je robni deficit u 2017. godini stagnirao u odnosu na prethodnu godinu. Ako se ovim pokazateljima vanjskotrgovinske robne razmjene pridodaju pozitivan bilans u domenu izvoza usluga, rast novčanih priliva iz inostranstva, te pozitivan trend rasta direktnih stranih ulaganja sa sigurnošću se može zaključiti da je vanjski sektor ostvario značajan

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, saopštenje, „ Bruto domaći proizvod, proizvodni pristup, tromjesečni podaci“, 04.01.2018. godine.

doprinos rastu BDP-a i na neki način obilježio 2017. godinu kada su u pitanju ekonomska dešavanja u BiH.

Ukupni građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u trećem kvartalu 2017. su imali skromni rast od 0,1% u odnosu na drugi kvartal. Građevinski radovi u okviru visokogradnje su u K3 uvećani za 1% dok su radovi u niskogradnji zabilježili pad od 3,5% (K3/K2 2017). Promet trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, u radoblju januar - decembar 2017. godine, ostvario je rast od 5,1% u odnosu na isti period prošle godine. Ovom rastu najveći doprinos dali su povećanje trgovine motornim gorivima od 4,9% i trgovine na malo, osim motornih goriva u specijalizovanim prodavnicama od 5,1%. Rast prometa u periodu januar - decembar 2017. godine je zabilježen u trgovini prehrambenim proizvodima (hranom, pićem i duhanskim proizvodima) u iznosu od 3,7%, a u trgovini neprehrambenim proizvodima je također zabilježen rast u iznosu od 6%. U kategoriji neprehrambenih proizvoda trgovine na malo zabilježen je rast prometa u kategorijama tekstila, odjeće, obuće i proizvoda od kože od 16,5%, trgovini namještajem, rasvjetom i električnim aparatima za domaćinstvo od 6,9%, rast prometa u apotekama i trgovinama sa medicinskim i kozmetičkim preparatima od 2% te u kategoriji prometa knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima gdje je zabilježen rast od 3,5%.

Prema dostupnim podacima za treći kvartal 2017. godine promet transporta i skladištenja zabilježio je rast od 3,5% u odnosu na prethodni kvartal. Ovom porastu najviše je doprinio rast prometa od 35,2% koji je ostvaren u oblastima skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prevozu (K3/K2 2017). Pad prometa zabilježen je u području kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta u iznosu od 0,1 te kod poštanskih i kurirskih djelatnosti pad od 3,2%.

Pored vanjskog sektora, na bazi određenih indikatora kao što su povećanje broja zaposlenih, prometa u maloprodaji i kreditnog rasta u okviru sektora stanovništva od 6,7% može se zaključiti da je došlo i do povećanja privatne potrošnje. U okviru ukupnih prihoda, a u kontekstu povećanja potrošnje, neto prihodi od PDV-a su povećani za 4,1%. Međutim, potrebno je također istaći da je tokom godine došlo do značajnijeg rasta servisiranja vanjskog duga od oko 30%. Imajući u vidu navedene okolnosti i zastoј u realizaciji finansijskih aranžmana, kao i ne tako uvjerljive pokazatelje iz sektora građevinarstva može se zaključiti da je doprinos ukupnih investicija u povećanju BDP-u u 2017. godini bio zanemariv.

Odjeljak B. Trenutno stanje u Bosni i Hercegovini

Trenutno raspoloživi preliminarni podaci za prvih 9 mjeseci 2017. godine nagovještavaju da je ekonomski rast u Bosni i Hercegovini sa početka godine u nešto jačem intenzitetu nastavljen i tokom trećeg kvartala tekuće godine gdje je ključnu determinantu rasta predstavljalo povoljnije vanjsko okruženje u odnosu na početak godine.

Naime, prema preliminarnim podacima Eurostata u EU28 u trećem kvartalu 2017. godine u odnosu na prethodni kvartal zabilježen je ekonomski rast od 0,6%, dok je registrirana stopa rasta BDP-a u odnosu na isti kvartal prethodne godine iznosila 2,5%.² Podsjećanja radi, stope ekonomskog rasta u prvom i drugom kvartalu su iznosile 2,2% odnosno 2,4%. Ako se detaljnije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a vidljivo je da su najznačajniji doprinosi rastu ostvareni u domenu privatne potrošnje 1,2, zatim investicija 0,9 i pozitivnog vanjskotrgovinskog bilansa od 0,5, dok je javna potrošnja stagnirala. Posmatrano po zemljama, sve zemlje članice su zabilježile poboljšanje ekonomskog rasta pri čemu su registrirane stope rasta BDP-a u K3 2017. godine u zemljama koji su glavni trgovinski partneri Bosne i Hercegovine iznosile: Slovenija 4,9%, Austrija 3,5%, Hrvatska

² Eurostat, newsrelease 165/2017, 31 October 2017.

3,2%, Njemačka 2,8% i Italija 1,7%. Ako se ovome doda da je tokom posmatranog perioda došlo do povećanja ekonomske aktivnosti u Srbiji od 2,1%, može se zaključiti da su ova dešavanja u okviru glavnih trgovinskih partnera predstavljala glavnu determinantu ekonomskog rasta koji je Bosna i Hercegovina ostvarila u trećem kvartalu 2017. godine.

U nedostatku zvaničnog saopštenja nacionalnih računa, a na osnovu raspoloživih kratkoročnih indikatora ekonomskih dešavanja za treći kvartal 2017. godine čini se da su glavni nosioci rasta bili privatna potrošnja i vanjski sektor, dok je uticaj investicija bio manje izražen. Povećanje broja zaposlenih od oko 2,5%, povećanje novčanih priliva iz inostranstva kao i porast kreditnih plasmana vjerovatno su se odrazili na povećanje raspoloživog dohotka stanovništva što je rezultiralo povećanjem privatne potrošnje. Ovo na neki način potvrđuje i podatak da je tokom navedenog perioda došlo do povećanja uvoza roba široke potrošnje i povećanja prometa u maloprodaji od oko 5%, dok su neto poreski prihodi od PDV uvećani za 6,1%. I dok je privatna potrošnja predstavljala glavni generator rasta ukupne potrošnje odnosno BDP-a, s druge strane usljed procesa fiskalne konsolidacije i povećanja obaveza servisiranja vanjskog duga javna potrošnja je najvjerovatnije stagnirala i imala neutralan efekt na ekonomski rast tokom posmatranog perioda.

S druge strane, proces ekonomskog oporavka u domenu investicija još uvijek zaostaje za drugim agregatima. Drugim riječima, nivo investicija u Bosni i Hercegovini kako privatnih tako i javnih nije na željenom nivou i tek je dostigao predkrizni period. Što se tiče 2017. godine, čini se da je doprinos investicija bio zanemariv što potvrđuju slabi pokazatelji u sektoru građevinarstva, kao i ne tako impresivan rast uvoza kapitalnih proizvoda. U okviru investicija vrijedi istaći da je Bosna i Hercegovina u dosadašnjem periodu 2017. godine zabilježila dvocifrenu stopu rasta priliva direktnih stranih ulaganja, međutim nizak nivo učešća ove vrste ulaganja u ukupnim investicijama odnosno u strukturi BDP-a suštinski ne mijenja ukupnu sliku kada su u pitanju investicije u Bosni i Hercegovini u ovoj godini. Kada se posmatra ukupna slika ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2017. godini čini se da je najznačajniji iskorak napravljen u okviru vanjskog sektora što se ponajviše odnosi na odnosi na robni izvoz i izvozno orijentirane grane prerađivačke industrije. Tako Bosna i Hercegovina, zahvaljujući pojačanoj izвозnoj tražnji i povećanju cijena pojedinih izvoznih proizvoda, tokom cijele godine bilježi dvocifreni rast robnog izvoza (devetomjesečni rast robnog izvoza 17,9%) i povećanje proizvodnje u okviru prerađivačke industrije (devetomjesečni porast proizvodnje 4,5%). Posmatrano na nivou trećeg kvartala nominalni rast robnog izvoza dodatno je uvećan i iznosio je 22,8% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, dok je porast proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u istom vremenskom periodu iznosio 8,9%. Ovo intenziviranje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji neminovno je rezultiralo povećanjem robnog uvoza od 12,6% i robnog deficita od 5,3% u nominalnom smislu. Međutim, vrijedi istaći da je tokom cijele godine na međunarodnim tržištima prisutan trend povećanja cijena pojedinih proizvoda, pri čemu su najznačajnija povećanja registrirana u okviru metala i energenata. Tako je prema raspoloživim podacima za prvih 9 mjeseci 2017. godine povećanje izvoznih cijena iznosilo 4,9%, dok su cijene uvoznih proizvoda uvećane za 5,7%.³ Imajući u vidu prisustvo cjenovnog efekta, i činjenicu da je trgovinski bilans u realnom smislu smanjen za 2%, te povećanje izvoza usluga i pozitivan trend priliva iz inostranstva može se zaključiti da je vanjski sektor bio ključni generator ekonomskog rasta u 2017. godini, što se naročito može reći za treći kvartal 2017. Godine.

³ Agencija za statistiku BiH, Saopštenje, „Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza BiH, VII-IX 2017“, 20.11.2017.

Odjeljak C. Projekcije bruto društvenog proizvoda (BDP)

U 2018. godini referentne međunarodne institucije nagovještavaju nastavak trenda pozitivnih ekonomskih prilika kako u svijetu, tako i u neposrednom eksternom okruženju. Ovaj nastavak povoljnog eksternog ambijenta uz pojačani doprinos internih dinamika bi trebao rezultirati dodatnim jačanjem ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini. Prema projekciji Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), očekuje se da bi stopa realnog rasta bruto društvenog proizvoda (BDP) u 2018. godini mogla iznositi 3,2%.

Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta u 2018. godini trebala predstavljati domaća tražnja. Naime, povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivano povećanja industrijske proizvodnje i građevinskih radova praćeno povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka građana, a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta. S druge strane, imajući u vidu visok nivo javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u 2018. godini se ne očekuje značajniji rast javne potrošnje.

Investicije bi u 2018. Godini, za razliku od prethodnih, mogle imati značajniji rast a samim tim i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a u 2018. godini. Tokom 2018. godine očekuje se povećanje privatnih i naročito javnih investicija. Poboljšanje proslovnog ambijenta kroz reformske procese bi mogle povećati interes kako domaćih tako i stranih investitora za investiciona ulaganja u BiH. S druge strane, deblokada aranžmana sa MMF-om, usljed usvajanja Zakona o akcizama, omogućila je Bosni i Hercegovini povlačenje kreditnih sredstava međunarodnih finansijskih institucija (EBRD, EIB) koji su u prošlosti predstavljali glavni izvor finansiranja javnih investicija. Ova sredstava uz najave povećanja investicija iz budžeta sa svih nivoa vlasti nesumnjivo će podstaknuti ekonomski rast u Bosni i Hercegovini.

Povoljno eksterno okruženje koje bi se trebalo manifestovati kroz pojačanje izvozne tražnje u 2018. godini trebalo bi omogućiti nastavak visokog nivoa vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini. Tako se u 2018. godini u Bosni i Hercegovini očekuje povećanje izvoza od 7,3% u realnom smislu. S druge strane, jačanje ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivani rast izvoza rezultirat će realnim povećanjem uvoza od 4,8 % u odnosu na prethodnu godinu. Usljed ovog trenda kretanja izvoza i uvoza, u 2018. godini se očekuje stagnacija vanjskotrgovinskog bilansa tako da će vanjskotrgovinski bilans imati neutralan doprinos na očekivani ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u 2018. godini.

U periodu 2019-2021. godina pod pretpostavkom nastavka stabilnog eksternog okruženja u ovom srednjoročnom veremskom okviru u Bosni i Hercegovini se očekuje nastavak ekonomskog rasta po prosječnim stopama rasta od 3,6% na godišnjem nivou. Tokom ovog perioda očekuje se da domaća tražnja kroz privatnu potrošnju i investicije bude glavni oslonac ekonomskog rasta. S druge strane, tokom posmatranog perioda očekuje se stagnacija javne potrošnje što će rezultirati smanjenjem njenog učešća u strukturi BDP-a, odnosno njenog doprinosa u ekonomskom rastu Bosne i Hercegovine. Također, reformske mjere koje su usmjerene ka poboljšanju poslovnog ambijenta u zemlji trebale bi rezultirati većim investicionim ulaganjima (domaćim i inostranim) što bi ojačalo privatni sektor, zaposlenost i u konačnici bh. vanjskotrgovinsku robnu razmjenu sa svijetom.

Tabela 1. Makroekonomski pokazatelji za period 2019.-2021. godine

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Nominalni BDP u mil KM	30.862	31.826	33.266	34.909	36.685	38.652
Nominalni rast u %	4,0	3,1	4,5	4,9	5,1	5,4
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,1	100,1	101,3	101,4	101,3	101,7
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	30.531	31.801	32.846	34.435	36.202	37.995
Realni rast u %	2,9	3,0	3,2	3,5	3,7	3,6
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	-1,1	1,3	1,6	1,5	1,6	1,4
Potrošnja u mil KM	30.042	30.832	31.773	32.793	33.764	34.775
Realni rast u %	1,4	1,4	1,8	1,6	1,3	1,4
Vladina potrošnja u mil KM	6.266	6.366	6.494	6.611	6.723	6.831
Realni rast u %	0,1	0,1	0,8	0,3	0,2	0,1
Privatna potrošnja u mil KM	23.776	24.466	25.280	26.182	27.041	27.945
Realni rast u %	1,8	1,7	2,1	1,9	1,6	1,7
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	5.189	5.479	6.077	6.651	7.249	7.904
Realni rast u %	2,5	5,3	10,6	9	8,4	8,5
Vladine investicije u mil KM	697	764	1.031	1.227	1.472	1.752
Realni rast u %	31,3	7,9	33,4	17,2	18,2	17,2
Privatne investicije u mil KM	4.491	4.716	5.046	5.424	5.777	6.152
Realni rast u %	-0,9	4,9	6,9	7,3	6,2	6,3
Uvoz u mil KM	15.636	17.074	18.162	19.224	20.330	21.521
Nominalni rast u %	2,8	9,2	6,4	5,8	5,8	5,9
Realni rast u %	7	4,7	4,8	3,8	3,6	3,7
Izvoz u mil KM	10.588	11.875	13.007	14.061	15.186	16.432
Nominalni rast u %	7,1	12,2	9,5	8,1	8	8,2
Realni rast u %	9,5	9,1	7,3	6	5,8	5
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	14,4	14,9	15,6	16,4	17,4	18,9
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.435	-1.455	-1.468	-1.568	-1.673	-1.670
Rast u %	-8,9	1,4	0,8	6,8	6,7	-0,1
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-4,7	-4,6	-4,4	-4,5	-4,6	-4,3

Odjeljak D. Realni sektor

Tokom 2018. godine povoljna eksterna dešavanja uz očekivano povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji trebali bi rezultirati nastavkom trenda rasta industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Pored prerađivačke industrije gdje izvozna tražnja ima primarnu ulogu, tokom 2018. godine očekuje se i značajniji doprinos sektora za proizvodnju električne energije.

Naime, pod pretpostavkom povoljnijih hidroloških prilika tokom 2018. godine očekuju se bolji rezultati u proizvodnje električne energije, a samim tim i veći doprinos rastu industrijske proizvodnje.

Tako se uz pretpostavku nastavka trenda rasta proizvodnje u prerđivačkoj industriji, povećanje proizvodnje električne energije i tradicionalno dobrih rezultata u okviru sektora rudarstva, prema projekcijama DEP-a u Bosni i Hercegovini u 2018. godini može očekivati rast fizičkog obima proizvodnje od preko 5%.

U periodu 2019-2021. godina, u Bosni i Hercegovini se očekuje osjetniji ekonomski napredak u okviru kojeg bi dešavanja u industrijskoj proizvodnji trebala imati centralnu ulogu. Pored očekivanih povoljnih eksternih prilika, u ovom srednjoročnom vremenskom okviru se očekuje i značajniji utjecaj internih dinamika u funkciji jačanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini.

Naime, tokom ovog perioda očekuje se da bi reformske mjere na unapređenju poslovnog ambijenta koje provode nadležne institucije u Bosni i Hercegovini trebale polučiti mjerljive rezultate. Poboljšanje poslovnog ambijenta trebalo bi rezultirati povećanjem investicionih ulaganja (domaćih i inostranih), veću iskorištenost postojećih i pokretanje novih kapaciteta, povećanje broja zaposlenih i jačanje konkurentske pozicije bh. proizvođača kako na domaćem tako i na inostranim tržištima. Imajući u vidu sve navedene okolnosti tokom ovog perioda očekivane stope rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje prema projekciji DEP-a iznose preko 5% na godišnjem nivou.

Prosječan broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2017. godine iznosi 746,3 hiljada što je za 2,8% više u odnosu na isti period prethodne godine. Najznačajniji doprinos rastu bio je u djelatnostima prerađivačke industrije, trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala, te u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Istovremeno prosječan broj nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je smanjen za 6,1%, što je uticalo na smanjenje stope nezaposlenosti. Anketna stopa nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini u 2017. godini iznosi 20,5%. Prosječna neto plaća u Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2017. godine iznosila je 851 KM i nominalno je veća za 1,5% u odnosu na isti period prethodne godine uz sporiji realni rast (0,2%) zbog inflacije.

Iako još uvijek nisu dostupni detaljni podaci za tržište rada u 2018. godini može se očekivati da će u posmatranoj godini nastaviti trend postepenog smanjenja stope nezaposlenosti, odnosno povećanja broja zaposlenih lica.

Prema podacima za januar 2018. godine broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je manji za 7% u odnosu na januar 2017. godine. Kao i prethodnih godina, intenzitet rasta broja zaposlenih lica ali i plaća značajno će biti determinisan poslovnim ambijentom u Bosni i Hercegovini odnosno u regionu. Prema projekcijama Evropske komisije (Forecast, jesen 2017) u EU 28 takođe se očekuje postepeno smanjenje stope nezaposlenosti u 2018. godini.

Pored toga, nivo investicija i obim vanjsktrgovinske aktivnosti u Bosni i Hercegovini bi mogao uticati na kreiranje radnih mjesta odnosno intenzitet zapošljavanja. Uz rast potražnje i bolji poslovni ambijent očekuju se veće mogućnosti zapošljavanja. Djelatnosti koje zapošljavaju najveći broj lica u Bosni i Hercegovini (industrija i trgovina) mogle bi i u 2018. godini dati značajan doprinos zapošljavanju, odnosno obim poslovne aktivnosti u navedenim oblastima uticaće na stopu rasta broja zaposlenih lica. Prema navedenim dešavanjima u Bosni i Hercegovini se u 2018. godini može očekivati rast broja zaposlenih lica od 2,7%, odnosno prosječne neto plate od 1,9%.

U periodu 2019-2021. godine prema projekcijama DEP-a očekuje se rast obima investicija, trgovine, industrijske proizvodnje što bi trebalo imati pozitivan uticaj na zapošljavanje i plaće u Bosni i Hercegovini. Takođe, nivo sprovođenja strukturnih reformi u Bosni i Hercegovini uticaće na intenzitet smanjenja stope nezaposlenosti, što je pored pretpostavljenog ekonomskog rasta jedan od bitnih faktora za ostvarenje projekcija na tržištu rada i kreiranje novih radnih mjesta. Uzimajući u obzir sve navedeno, u periodu 2019 - 2021.

godine se može očekivati rast broja zaposlenih lica oko 2,5%- 2,6%, odnosno neto plaća 2,4%-2,8%.

U Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2017/I-XII 2016. godine je zabilježena inflacija od 1,3%. Naznačajniji doprinos inflaciji bio u odjeljcima prevoza, alkoholnih pića i duhana, hrane i bezalkoholnih pića. Cijene u odjeljku prevoza u posmatranom periodu su uvećane za 5,6% podstaknute rastom cijena sirove nafte na svjetskom tržištu. U odjeljku alkoholnih pića i duhana cijene su uvećane 5,2% zbog rasta cijena duhana i cigareta (nastavak harmonizacije akciza na cigarete i duhana sa EU legislativom), ali i zbog politike povećanja cijena cigareta pojedinih proizvođača. Iako su u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića u posmatranom periodu cijene uvećane 1%, njihov doprinos rastu inflacije bio je evidentan zbog velikog udjela u CPI indeksu.

Kretanje ukupnog nivoa cijena u Bosni i Hercegovini u 2018. godini značajno će determinisati dešavanja na svjetskom tržištu energenata (naročito sirove nafte), kao i nekoliko bitnih domaćih faktora poput povećanja akciza na duhan i cigarete i goriva. Rast cijena sirove nafte nastavljen je u 2018. godini. Prema podacima Svjetske banke cijena sirove nafte u februaru 2018. godine iznosila je 65,4 \$/barelu, što je više za 18% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Pored toga, prema predviđanjima Evropske komisije (zimске projekcije 2018) cijena sirove nafte u 2018. godini mogla bi biti veća za 24,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 2. – Indeks industrijske proizvodnje u FBiH i Zeničko-dobojskom kantonu

Indeksi g/g	III 2018. 2017.	III 2018. III 2017.	I-III 2018. I – 2017.
Federacija BiH	101,8	101,3	105,8

Indeksi g/g	III 2017. 2016.	III 2017. II 2017.	III 2017. III 2016.	I-III 2017. I-III 2016.	I-III 2018. I-III 2017.
Zeničko-dobojski kanton	97,7	107,7	106,3	93,8	110,8

Tabela 3. – Izvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

u 000 KM

	III 2018.	III 2018. II 2018.	III 2018. III 2017.	I – III 2018.	I - III 2018. I - III 2017.
Ukupno	650.233	108,5	105,9	1.023.047	112,9
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.981	116,4	86,2	12.048	92,8
Vađenje ruda i kamena	3.113	121,6	87,8	8.043	93
Prerađivačka industrija	593.930	107,6	104,9	1.694.274	113,7
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)	28.254	132,2	148,3	68.779	92,8
Ostalo	20.955	106,6	101,2	65.141	128,9

Tabela 4. – Izvoz Zeničko-dobojskog kantona po područjima klasifikacije djelatnosti
u 000 KM

	II 2018.	III 2018.	III 2018. II 2018.	I-III 2017	I-III 2018	I - III 2018. I - III 2017.
Ukupno	129.722	127.555	98,33	312.038	390.552	125,16
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	243	219	90,12	503	774	153,88
Vađenje ruda i kamena	172	158	91,86	122	363	297,54
Prerađivačka industrija	126.418	124.185	98,23	306.965	380.578	123,98
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)						
Ostalo	2.889	2.993	103,60	4.448	8.837	198,67

Tabela 5. – Uvoz Federacije BiH po područjima klasifikacije djelatnosti

u 000 KM

	III 2018.	III 2018. II 2018.	III 2018. III 2017.	I – III 2018.	I - III 2018. I - III 2017.
Ukupno	1.147.058	119,2	105,3	3.030.830	109,5
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	44.544	119,9	107,8	119.171	106,1
Vađenje ruda i kamena	34.983	68,1	66,4	144.177	99,2
Prerađivačka industrija	1.059.156	122,6	108,5	2.724.932	112
Proizvodnja i snabdijevanje (el. gnergija, gas, klimatizacija)	4.650	70,9	29,8	32.211	48,7
Ostalo	3.725	108,6	103,7	10.339	96,7

Tabela 6. – Uvoz Zeničko-dobojskog kantona po područjima klasifikacije djelatnosti
u 000 KM

	II 2018.	III 2018.	III 2018. II 2018.	I-III 2017.	I-III 2018.	I - III 2018. I - III 2017.
Ukupno	139.742	158.551	113,46	372.954	438.804	117,66
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4.625	6.304	136,30	15.276	16.086	105,30
Vađenje ruda i kamena	17.190	1.597	9,29	53.042	40.902	77,11
Prerađivačka industrija	117.558	150.274	127,83	303.852	380.753	125,31

Proizvodnja i snabdijevanje (el. energija, gas, klimatizacija)						
Ostalo	369	376	101,90	784	1.063	135,59

Tabela 7. – Uporedna tabela zaposlenih/nezaposlenih u Federaciji BiH i Zeničko-dobojskom kantonu

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	III 2018.
Broj zaposlenih u FBiH	437.331	435.113	443.587	450.121	457.974	505.201	513.198
Broj nezaposlenih u FBiH	377.707	388.704	393.787	389.865	372.207	350.217	343.207
Broj nezaposlenih u ZDK	69.212	69.378	70.462	69.290	66.202	61.597	60.171

Tabela 8. – Uporedna tabela neto plaća u Federaciji BiH i Zeničko-dobojskom kantonu

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	II 2018.	III 2018.
Prosječna neto plaća u FBiH	819,36	837,00	836,00	833,00	830,00	839,00	860,00	852,00	881,00
Prosječna neto plaća u ZDK	702,83	720,00	735,00	725,00	718,00	730,00	737,00	730,00	756,00

DIO TREĆI – FISKALNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. FISKALNE PRETPOSTAVKE

Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period 2019. – 2021. godine sastoje se od osnovnog scenarija projekcija.

Osnovni scenario projekcija prihoda temelji se na sljedećim pretpostavkama:

- Prognoze makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za period 2018-2021 iz marta 2018.;
- Izmjene Zakona o akcizama u primjeni od 01.02.2018.⁴
- Nastavak harmonizacije akciza na cigarete sa standardima EU i primjena nove politike oporezivanja rezanog duhana⁵;
- Efekti primjene adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU (SSP), u primjeni od 01.02.2017.;
- Tekući trendovi u naplati prihoda od indirektnih poreza.

Politika akciza na duhan u 2018.godini utvrđena je Zakonom o akcizama i Odlukom⁶ Upravnog odbora UIO. Politika akciza na duhan u periodu 2018. – 2019. godine

⁴ Službeni glasnik BiH broj: 91/17

⁵ Nova politika je u primjeni od 01.08.2014. (Izmjene Zakona o akcizama u BiH „Službeni glasnik BiH“ broj: 49/14)

⁶ Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2018.godinu (Službeni glasnik BiH broj: 84/17).

podrazumijeva kontinuirano godišnje povećanje specifične akcize na cigarete u visini od 0,15 KM/paklici, utvrđivanje minimalne akcize na cigarete (minimalno 60% prosječne ponderirane cijene cigareta) i usklađivanje specifične akcize na rezani duhan sa akcizom na cigarete (minimalno 80% minimalne akcize na cigarete). Očekuje se da će se minimalna akciza na cigarete u EU za sve cjenovne kategorije cigareta dostići 2019. godine. 2017. godina je bila godina rekordne naplate prihoda od indirektnih poreza, bruto i neto, i, ujedno, godina izuzetno visokog rasta izvoza od 17,4% i snažnog rasta uvoza od 12,2%, koji su u velikoj mjeri determinirali bruto i neto naplatu. U prvom polugodištu stopa rasta je iznosila 3,1%, da bi u drugom dijelu godine, sve do decembra, stope rasta neto prihoda dosežale i 5,7%. Međutim, neočekivano loša naplata prihoda u decembru kumulativnu stopu rasta neto prihoda je smanjila sa 4,8%, koliko je ostvareno za jedanaest mjeseci, na 3,5%. Najvažniji segmenti rasta bruto prihoda od indirektnih poreza bili su PDV na uvoz, potom domaći PDV, te u manjoj mjeri prihodi od carina, putarine, akciza na derivate nafte i duhanske preradevine. Važan faktor rasta bila je i potrošnja nerezidenata u tranzitu, uključujući i turizam, te prekograničnoj i malograničnoj potrošnji, koja je posljedica regionalne konkurentnosti cijena derivata u Bosni i Hercegovini. Iako se očekivalo da će primjena adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) od 01.02.2017. godine donijeti značajan pad prihoda od carina ostvaren je neto porast prihoda od 20,9 mil. KM.

U prvom kvartalu 2018. godine nastavljeni su pozitivni trendovi u naplati prihoda od indirektnih poreza. Prema preliminarom izvještaju o gotovinskom toku na JR UIO u prvom kvartalu 2018. godine bruto naplata je iznosila 1,701 mlrd KM. Isplate povrata su bile veće za 25,4 mil. KM u odnosu na prvi kvartal 2017. godine, što je umanjilo efekte bruto naplate. U konačnici neto naplata prihoda od indirektnih poreza je bila veća za 132,7 mil KM od naplate u prvom kvartalu 2017, odnosno za 10,6%. Vrlo visoka stopa rasta prihoda u prvom kvartalu 2018. godine u određenoj mjeri odstupa od uobičajene šeme naplate indirektnih poreza.

Odjeljak A. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine

Na osnovu trendova naplate prihoda, godišnjih makroekonomskih projekcija i procjena efekata izmjene Zakona o akcizama, primjene adaptiranog SSP i Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA, projektovana neto naplata prihoda od indirektnih poreza za 2018. godinu iznosi 6.080,4 mil KM što je za 6,2% više nego u 2017. godini.

Najveći doprinos projektovanom rastu prihoda od 354,4 mil KM imaju prihodi od putarine (191,4 mil KM), odnosno namjenske putarine zbog primjene viših stopa od 01.02.2018. godine. Nakon toga slijede prihodi od PDV-a, za koje je predviđen rast od 151,9 mil KM. Carine i ostali prihodi nemaju značajno učešće u planiranom rastu prihoda, dok akcize imaju negativne efekte (-14,3 mil KM).

Projekcija prihoda od carina za 2018. godinu iznosi 288,2 mil KM, a zasnovana je na tekućim trendovima naplate i projekcijama rasta uvoza.

Projekcija prihoda od PDV-a za 2018. godinu iznosi 3.728,0 mil KM, što je za 4,2 % više od naplate u prethodnoj godini. Projektovana stopa rasta godišnje naplate je ispod ostvarene u prvom kvartalu, a zasnovana je na projekcijama makroekonomskih pokazatelja za 2018. godinu, kao i na tekućim trendovima naplate ovih prihoda, koji ukazuju na usporavanje rasta prihoda u odnosu na snažne stope rasta na samom početku godine koje su velikim dijelom uzrokovane jednokratnim efektima.

Projektovane stope rasta prihoda za 2019., 2020., i 2021. godinu iznose 3,0%, 3,0% i 3,1% respektivno. Projekcija prihoda u navedenom periodu zasnovana je na projektovanim relevantnim makroekonomskim pokazateljima, istorijskoj sezonskoj shemi naplate i

projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2018. godinu, te efektima izmjena politika u oblasti akciza na derivate nafte i putarine.

Najveći generator suficita prihoda od indirektnih poreza u navedenom periodu je PDV, s obzirom na njegovo značajno učešće u prihodima, te planiranim stabilnim stopama rasta. U sve tri navedene godine prihodi od PDV-a generišu preko dvije trećine apsolutnog godišnjeg projektovanog rasta prihoda.

Vrsta prihoda (neto)	u mil KM					Projektovana stopa rasta			
	Izvršenje	Projekcija							
	2017	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
PDV	3.576,10	3.728,00	3.861,00	3.987,70	4.121,00	4,20%	3,60%	3,30%	3,30%
Akcize	1.464,80	1.450,50	1.456,70	1.491,70	1.528,50	-	0,40%	2,40%	2,50%
Carine	269,1	288,2	304,9	322,6	341,6	7,10%	5,80%	5,80%	5,90%
Putarina	382,5	573,9	602,2	611,8	622,2	50,00	4,90%	1,60%	1,70%
Ostalo	33,4	39,7	40,1	40,5	40,9	18,90%	1,00%	1,00%	1,00%
UKUPNO	5.726,00	6.080,40	6.264,90	6.454,40	6.654,30	6,20%	3,00%	3,00%	3,10%
Namjenska putarina *)	-152,8	352,5**)	-376,5	-382,5	-389	130,70%	6,80%	1,60%	1,70%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	5.573,20	5.727,90	5.888,40	6.071,80	6.265,20	2,80%	2,80%	3,10%	3,20%

Odjeljak B. Direktni porezi

Zakon o porezu na dohodak ("Službene novine Federacije BiH, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 7/13 i 65/13), koji je u primjeni od 01.01.2009. godine, donio je pozitivne efekte u reformi oblasti direktnog oporezivanja, zamjenivši niz drugih poreza koje su plaćali građani, a uključuje oporezivanje dohotka od nesamostalne i samostalne djelatnosti, dohotka od imovine i imovinskih prava, od ulaganja kapitala, te od dobitaka ostvarenih sudjelovanjem u nagradnim igrama i igrama na sreću.

Porez na dohodak je prihod koji pripada kantonalnim i općinskim budžetima, tako da 65,54% pripada kantonalnom budžetu, a općinama minimalno 34,46%.

Pored prihoda od indirektnih poreza, u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH prikupljaju se i drugi porezi, koji uključuju porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak, poreze na imovinu i ostale poreze.

Porez na dobit utemeljen je Zakonom o porezu na dobit („Službene novine Federacije BiH", broj: 15/16), a pripadnost i raspodjela utvrđeni Zakonom o pripadnosti javnih prihoda, prema kojem se porez na dobit koji plaćaju banke i druge finansijske organizacije, društva za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravna lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija, pravna lica iz oblasti igara na sreću i ostala preduzeća uplaćuju u Budžet Federacije, dok je porez na dobit koji plaćaju ostala pravna lica u cjelosti prihod kantona.

U periodu januar - septembar 2017. godine, poreske uprave su zajedno prikupile oko 5,3 milijarde KM prihoda. Prihodi po osnovu direktnih poreza, doprinosa i drugih prihoda su viši za 9,9% g/g u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

Po osnovu direktnih poreza, ukupno je prikupljeno oko 1 milijardu KM prihoda (17,3% više). Glavne kategorije direktnih poreza, još uvijek su porez na dohodak i porez na dobit. Kod poreza na dohodak najznačajniji su porez na dohodak fizičkih lica od samostalne i nesamostalne djelatnosti. Po ovom osnovu prikupljeno je oko 471 milion KM (9,7% više).

Po osnovu poreza na dobit je prikupljeno oko 431 milion KM (više za 33,2%). Najznačajni rast u kategoriji poreza na dobit ostvaren je zahvaljujući porezu na dobit

preduzeća, porezu na dobit pravnih lica iz oblasti igara na sreću, porezu na dobit banaka i mikro kreditnih organizacija.

DIO ČETVRTI - STRUKTURA PRIHODA I POTROŠNJE BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

POGLAVLJE I. PRIHODI BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

Ukupni poreski i neporeski prihodi i primici bez kreditnog zaduženja u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona u 2018. godini planirani su u iznosu od 307,1 miliona KM, što u odnosu na prihode ostvarene za 2017. godinu predstavlja uvećanje od 8,87%. U ovoj tabeli navedene su projekcije prihoda za Budžet Zeničko-dobojskog kantona za period 2019. - 2021. godine u ukupnom iznosu (budžetska sredstava, prihodi od sopstvene djelatnosti, namjenska sredstava i sredstva donacija) koje su date od strane Direkcije za ekonomsko planiranje BiH i Federalnog ministarstva finansija i Ministarstva finansija Zeničko-dobojskog kantona u dijelu neporeznih prihoda.

Tabela 9. Projekcija prihoda za Zeničko-dobojski kanton za period 2019.-2021. godinu

Prihodi	Ostvareno	Planirano	Projekcija		
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
POREZI	240,7	255,4	271,7	286,8	297,4
Indirektni porezi sa Jedinственог računa	179,5	193,5	204,6	217,3	225,4
Porez na dohodak	27,3	26,2	29,9	31,1	32,2
Porez na dobit	33,9	34,7	36,2	37,4	38,8
Porezi građana	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali porezi	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0
NAKNADE I TAKSE	5,9	6,0	6,0	6,1	6,4
Naknade i takse	5,9	6,0	6,0	6,1	6,4
NOVČANE KAZNE	6,3	6,2	6,5	6,8	7,2
Novčane kazne	6,2	6,1	6,4	6,7	7,1
Ostali prihodi	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
OSTALI NEPORESKI PRIHODI (sa namjenskim i vlastitim prihodima)	25,0	34,8	36,5	38,3	40,4
Ostali neporeski prihodi	25,0	34,8	36,5	38,3	40,4
FINANSIRANJE I TRANSFERI	4,2	4,7	2,8	3,0	3,1
Transferi	4,2	2,7	2,8	3,0	3,1
Finansiranje i privatizacija, prodaja imovine	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0
KAPITALNI PRIMICI	30,0	12,0	10,9	6,6	0,0
UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	312,1	319,1	334,4	347,6	354,5

Odjeljak A. Indirektni porezi

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih i akciznih dažbina) se uplaćuju na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju kako slijedi:

1. Raspodjela na račun rezervi,
2. Raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija Bosne i Hercegovine,
3. Otplata vanjskog duga,
4. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti.

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15) prihodi sa Jedinstvenog računa se dijele kako slijedi:

1. Finansiranje funkcija Federacije	36,20 %
2. Finansiranje funkcija kantona	51,23 %
3. Finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave	8,42 %
4. Finansiranje funkcija grada Sarajeva	0,25 %
5. Direkcije za ceste	3,90 %

Tabela 10. Projekcija prihoda od indirektnih poreza (bez namjenskih prihoda Direkcije za ceste) za Zeničko-dobojski kanton i općine/grad Zeničko-dobojskog kantona za 2019. - 2021. godinu

Zeničko-dobojski kanton	Izvršenje	Plan	Projekcije		
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
	207.959.388	221.214.472	232.701.313	247.071.598	256.274.816
KANTON	174.777.704	186.502.488	195.453.215	207.523.273	215.253.348
Breza	1.119.297	1.247.368	1.338.503	1.421.161	1.474.098
Doboj Jug	331.031	340.776	365.673	388.255	402.718
Kakanj	3.136.515	3.272.734	3.511.845	3.728.716	3.867.608
Maglaj	2.168.251	2.280.412	2.447.022	2.598.136	2.694.915
Olovo	1.059.298	1.073.765	1.152.216	1.223.371	1.268.940
Tešanj	4.057.194	4.275.772	4.588.167	4.871.506	5.052.965
Usora	568.959	582.962	625.555	664.185	688.926
Vareš	893.783	908.736	975.129	1.035.348	1.073.913
Visoko	3.260.652	3.379.896	3.626.837	3.850.809	3.994.249
Zavidovići	3.531.683	3.669.234	3.937.314	4.180.460	4.336.179
Zenica	10.187.468	10.696.932	11.478.467	12.187.311	12.641.278
Žepče	2.867.553	2.983.396	3.201.368	3.399.066	3.525.678
OPĆINE/GRAD - ukupno	33.181.684	34.711.984	37.248.098	39.548.324	41.021.468

Odjeljak B. Porez na dobit

Ukupni prihodi od poreza na dobit su projicirani na 34,6 miliona KM u 2018. godini, što predstavlja povećanje od 2,2% u odnosu na izvršenje u 2017. godini. Projekcija za 2019. godinu predviđa povećanje od 4,3%, za 2020. godinu od 3,5%, a za 2021. godinu 3,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 11. Projekcija prihoda od poreza na dobit za Zeničko-dobojski kanton za 2019.- 2021. godinu

Zeničko - dobojski kanton	Izvršenje	Plan	Projekcije		
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
POREZ NA DOBIT	33.917.657	34.676.740	36.158.122	37.423.656	38.770.908

Odjeljak C. Porez na dohodak

Ukupni prihodi od poreza na dohodak su projicirani na 27,06 mil. KM u 2018. godini, što predstavlja umanjeње od 1,7% u odnosu na izvršenje u 2017. godini. Projekcija prihoda od poreza na dohodak u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona u 2019. godini predviđa povećanje od 10,8%, dok za 2020. i 2021. godinu predviđa povećanje od 3,7% odnosno 3,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 12. Projekcija prihoda od poreza na dohodak za Zeničko-dobojski kanton za 2019. - 2021. godinu

Zeničko - dobojski kanton	Izvršenje	Plan	Projekcije		
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
POREZ NA DOHODAK	42.283.169	42.288.431	45.732.419	47.424.518	49.131.801
Kanton	27.524.032	27.061.966	29.973.027	31.082.029	32.200.982
Općine/gradovi	14.759.137	15.226.465	15.759.391	16.342.489	16.930.819

POGLAVLJE II. POTROŠNJA U BUDŽETU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

U ovom poglavlju su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima. Ovakva analiza predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta i pruža pregled strukture budžeta po ekonomskoj klasifikaciji, a koristi se za određivanje svih strukturalnih neravnoteža, koje se trebaju razmotriti u procesu razmatranja prioriternih rashoda i definisanja gornjih granica rashoda budžetskih korisnika. U ovom dijelu se analiziraju i daju preporuke o strukturi budžeta s osvrtom na plaće i naknade, materijalne troškove, grantove i kapitalne izdatke.

Na osnovu ove analize i prognoze prihoda, te preuzetih podataka od općina Zeničko-dobojskog kantona i vanbudžetskih fondova, urađene su projekcije budžetske potrošnje po ekonomskoj klasifikaciji za period 2019. – 2021. godina.

Postojeća struktura potrošnje nije optimalna, uslijed alociranja velikog iznosa budžetskih sredstava na plaće i naknade, socijalne transfere, te nedovoljne alokacije na materijalne troškove i kapitalne investicije, pa je imperativ na Vladi Zeničko-dobojskog kantona da se odupre povećanju potrošnje van okvira onoga što je fiskalno održivo.

U slijedećoj tabeli daju se okvirni ukupni troškovi po osnovu rashoda iz budžeta i po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti, namjenskih sredstava, donacija i primljenih tekućih transfera.

Tabela 13. Projekcija rashoda i izdataka za Zeničko-dobojski kanton za 2019. – 2021. godinu

Rashodi	Ostvareno	Plan	Projekcije		
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
UKUPNO PLAĆE	166,3	174,7	178,8	179,9	183,8
Bruto plaće i doprinosi	143,7	151,4	154,8	155,7	159,6
Naknade troškova zaposlenih	22,6	23,3	24,0	24,2	24,2
MATERIJALNI TROŠKOVI	36,8	36,6	38,0	38,8	39,0
TEKUĆI TRANSFERI	59,9	70,6	72,0	73,5	77,9
Subvencije	6,7	14,7	15,0	15,5	17,0
Transferi pojedincima	38,8	40,3	41,0	41,0	42,0
Transferi drugim nivoima vlasti	11,3	12,1	12,5	13,0	13,5
Ostali tekući transferi	3,1	3,5	3,5	4,0	5,4
Kapitalni grantovi	9,9	5,6	9,5	18,0	18,0
Otplate kamate	2,2	1,8	2,2	1,4	0,7
Nabavka stalnih sredstava	9,8	15,8	15,7	20,0	22,0
Otplata duga	11,6	13,8	18,2	16,0	13,1
Pozajmice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
UKUPNO	296,5	318,9	334,4	347,6	354,5

Odjeljak A. Plaće i naknade

U narednom periodu ne predviđa se značajnije povećanje broja zaposlenih, osim ukoliko budžetski korisnik ne posjeduje izričito saglasnost Komisije Vlade Kantona za novo upošljavanje.

Odjeljak B. Materijalni troškovi

Potrošnja na materijal i usluge se procjenjuje na 38,6 mil. KM u 2019. godini, što predstavlja 11,37% ukupnog Budžeta Kantona. Za izdatke za materijal i usluge u projekcijama za 2020. i 2021. godinu predviđa se povećanje 2,11% i 0,5% u odnosu na prethodnu godinu.

Odjeljak C. Tekući transferi

Ukupno projicirani tekući transferi u 2019. godini iznose 72 mil. KM i u odnosu na izvršenje 2017. godine su veći za 20,2%.

U strukturi planiranih tekućih transfera za 2019. godinu, najveći dio se odnosi na transfere iz oblasti socijalne zaštite, pitanja povratka izbjeglih i raseljenih lica, transfere iz oblasti obrazovanja, nauke, kulture i sporta, transfere iz oblasti rješavanja pitanja prava pripadnika boračke populacije i ostale tekuće transfere.

Odjeljak D. Kapitalna potrošnja Zeničko-dobojskog kantona

Ukupni kapitalni izdaci iz budžeta se projiciraju na 15,7 mil. KM u 2019. godini. Opredjeljenje Vlade Zeničko-dobojskog kantona za održivi budžet, usljed efekata svjetske ekonomske krize koja je uticala na provođenje odgovarajućih mjera štednje u svim segmentima se odrazilo i na projekciju izdataka za kapitalne projekte u narednom periodu.

Predviđeni kapitalni projekti uključuju:

- Kapitalne projekte iz cestovne infrastrukture
- Kapitalne projekte iz oblasti vodoprivrede
- Kapitalne projekte iz oblasti obrazovanja
- Kapitalne projekte Ministarstva zdravstva
- Nabavku opreme budžetskim korisnicima
- Nabavku građevina

Njihova pojedinačna visina i raspored po nadležnim korisnicima biće utvrđena budžetima svake projicirane godine.

POGLAVLJE III. KONSOLIDOVANE OKVIRNE TABELE PRIHODA I RASHODA BUDŽETA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA, OPĆINA I VANBUDŽETSKIH FONDOVA

Budžet je glavni instrument za određivanje politika vlada. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi vlade prevode u usluge, programe i aktivnosti koje su usmjerene ka ispunjavanju socijalnih i ekonomskih potreba građana.

Suočena sa prioritetima i zahtjevima budžetskih korisnika koji prevazilaze nivo raspoloživih resursa, Vlada je obavezna da donese odluke o tome koje su njene prioritete politike. Budžetski korisnici Zeničko-dobojskog kantona su imali obavezu pripremiti i dostaviti Ministarstvu finansija svoje Tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika. Cilj ovih tabela je, da budžetskim korisnicima pruže mogućnost da doprinesu izradi Dokumenta okvirnog budžeta za period 2020. - 2021. godinu, tako što će odrediti svoje ključne prioritete za raspodjelu budžeta za 2019. godinu i za naredne godine, a u skladu sa ciljevima ekonomskih i društvenih politika. Korisnici su utvrdili svoje prijedloge visoko prioritete potrošnje (za postojeće i nove programe/aktivnosti), kao i moguće uštede/opcije smanjenja za programe nižeg prioriteta, kako bi se ti resursi preusmjerili na inicijative višeg prioriteta, te putem nadležnih ministarstava dostavili Ministarstvu finansija, koje je izvršilo usaglašavanje prijedloga sa projiciranim prihodima

U prilogu su date konsolidovane tabele prihoda i potrošnje budžeta Zeničko-dobojskog kantona, općina/grada i vanbudžetskih fondova Zeničko-dobojskog kantona, koje predstavljaju okvirne veličine poslovanja u narednom trogodišnjem periodu.

KONSLODOVANA OKVIRANA PROJEKCIJA PRIHODA ZA PERIOD 2019-2021. GODINU

Prihodi	Ostvareno 2017				Plan Budžeta 2018				Projekcija 2019.				Projekcija 2020.				Projekcija 2021.			
	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno
POREZI	240,7	60,1	182,0	482,8	255,4	63,6	185,0	504,0	271,7	65,5	187,0	524,2	286,8	67,9	190,2	544,9	297,4	70,0	193,0	560,4
Indirektni porezi sa Jedinštenog računa	179,5	36,7	0,0	216,2	193,5	39,7	0,0	233,2	204,6	40,9	0,0	245,5	217,3	42,5	0,0	259,8	225,4	43,8	0,0	269,2
Porez na dohodak	27,3	14,7	0,0	42,0	26,2	14,6	0,0	40,8	29,9	15,2	0,0	45,1	31,1	15,8	0,0	46,9	32,2	16,3	0,0	48,5
Porez na dobit	33,9	0,0	0,0	33,9	34,7	0,0	0,0	34,7	36,2	0,0	0,0	36,2	37,4	0,0	0,0	37,4	38,8	0,0	0,0	38,8
Porezi građana	0,0	7,4	0,0	7,4	0,0	7,8	0,0	7,8	0,0	7,8	0,0	7,8	0,0	8,0	0,0	8,0	0,0	8,2	0,0	8,2
Ostali porezi	0,0	1,3	182,0	183,3	1,0	1,5	185,0	187,5	1,0	1,6	187,0	189,6	1,0	1,6	190,2	192,8	1,0	1,7	193,0	195,7
NAKNADE I TAKSE	5,9	35,7	0,0	41,6	6,0	42,2	0,0	48,2	6,0	41,0	0,0	47,0	6,1	41,9	0,0	48,0	6,4	43,0	0,0	49,4
Naknade i takse	5,9	35,7	0,0	41,6	6,0	42,2	0,0	48,2	6,0	41,0	0,0	47,0	6,1	41,9	0,0	48,0	6,4	43,0	0,0	49,4
NOVČANE KAZNE	6,3	0,5	0,0	6,8	6,2	0,4	0,0	6,6	6,5	0,4	0,0	6,9	6,8	0,4	0,0	7,2	7,2	0,5	0,0	7,7
Novčane kazne	6,2	0,2	0,0	6,4	6,1	0,2	0,0	6,3	6,4	0,2	0,0	6,6	6,7	0,2	0,0	6,9	7,1	0,3	0,0	7,4
Ostali prihodi	0,1	0,3	0,0	0,4	0,1	0,2	0,0	0,3	0,1	0,2	0,0	0,3	0,1	0,2	0,0	0,3	0,1	0,2	0,0	0,3
OSTALI NEPORESKI PRIHODI(sa namjenskim i vlastitim prihodima)	25,0	4,3	1,0	30,3	34,8	5,0	4,0	43,8	36,5	5,5	5,2	47,2	38,3	5,2	4,8	48,3	40,4	5,6	4,8	50,8
Ostali neporeski prihodi	25,0	4,3	1,0	30,3	34,8	5,0	4,0	43,8	36,5	5,5	5,2	47,2	38,3	5,2	4,8	48,3	40,4	5,6	4,8	50,8
FINANSIRANJE I TRANSFERI	4,2	32,4	5,0	41,6	4,7	38,7	6,0	49,4	2,8	37,0	5,7	45,5	3,0	39,0	5,4	47,4	3,1	39,7	5,2	48,0
Transferi	4,2	32,4	5,0	41,6	2,7	38,7	6,0	47,4	2,8	37,0	5,7	45,5	3,0	39,0	5,4	47,4	3,1	39,7	5,2	48,0
Finansiranje i privatizacija, prodaja imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KAPITALNI PRIMICI	30,0	1,4	0,0	31,4	12,0	4,5	0,0	16,5	10,9	2,3	0,0	13,2	6,6	2,8	0,0	9,4	0,0	2,9	0,0	2,9
UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	312,1	134,4	188,0	634,5	319,1	154,4	195,0	668,5	334,4	151,7	197,9	684,0	347,6	157,2	200,4	705,2	354,5	161,7	203,0	719,2

KONSOLIDOVANA OKVIRNA PROJEKCIJA RASHODA PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI 2019.- 2021.																				
Rashodi	Ostvareno 2017.				Plan Budžeta 2018.				Projekcije											
									2019.				2020.				2021.			
	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno
UKUPNO PLAĆE	166,3	30,3	5,7	202,3	174,7	33,4	5,7	213,8	178,8	34,0	5,8	218,6	179,9	34,7	5,9	220,5	183,8	35,3	6,0	225,1
Bruto plaće i doprinosi	143,7	26,6	5,1	175,4	151,4	29,1	5,1	185,6	154,8	29,6	5,2	189,6	155,7	30,2	5,2	191,1	159,6	30,8	5,3	195,7
Naknade troškova zaposlenih	22,6	3,7	0,6	26,9	23,3	4,3	0,6	28,2	24,0	4,4	0,6	29,0	24,2	4,5	0,6	29,3	24,2	4,5	0,7	29,4
MATERIJALNI TROŠKOVI	36,8	26,1	151,6	214,5	36,6	30,5	161,7	228,8	38,0	30,1	164,6	232,7	38,8	30,5	167,5	236,8	39,0	32,0	169,9	240,9
TEKUĆI TRANSFERI	59,9	42,8	26,7	129,4	70,6	49,6	26,6	146,8	72,0	49,3	26,3	147,6	73,5	50,9	26,3	150,7	77,9	52,4	26,5	156,8
Subvencije	6,7	5,2	0,5	12,4	14,7	7,6	0,9	23,2	15,0	7,9	0,3	23,2	15,5	8,2	0,0	23,7	17,0	9,3	0,0	26,3
Transferi pojedincima	38,8	22,6	24,1	85,5	40,3	23,1	23,8	87,2	41,0	23,1	24,1	88,2	41,0	23,5	24,4	88,9	42,0	23,1	24,6	89,7
Transferi drugim nivoima vlasti	11,3	2,7	0,0	14,0	12,1	3,3	0,0	15,4	12,5	2,8	0,0	15,3	13,0	3,0	0,0	16,0	13,5	3,1	0,0	16,6
Ostali tekući transferi	3,1	12,3	2,1	17,5	3,5	15,6	1,9	21,0	3,5	15,5	1,9	20,9	4,0	16,2	1,9	22,1	5,4	16,9	1,9	24,2
Kapitalni grantovi	9,9	11,2	0,0	21,1	5,6	14,1	0,0	19,7	9,5	13,4	0,0	22,9	18,0	15,5	0,0	33,5	18,0	16,8	0,0	34,8
Otplate kamate	2,2	1,2	0,0	3,4	1,8	1,1	0,0	2,9	2,2	0,9	0,0	3,1	1,4	0,9	0,0	2,3	0,7	0,9	0,0	1,6
Nabavka stalnih sredstava	9,8	12,0	0,5	22,3	15,8	26,1	0,8	42,7	15,7	23,5	0,7	39,9	20,0	24,1	0,4	44,5	22,0	23,0	0,3	45,3
Otplata duga	11,6	2,9	0,0	14,5	13,8	3,2	0,0	17,0	18,2	3,0	0,0	21,2	16,0	2,8	0,0	18,8	13,1	2,8	0,0	15,9
Pozajmice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,2	0,0	0,2	0,0	0,6	0,2	0,8	0,0	0,7	0,2	0,9	0,0	0,7	0,2	0,9	0,0	0,7	0,2	0,9
UKUPNO	296,5	126,7	184,5	607,7	318,9	158,6	195,0	672,5	334,4	154,9	197,6	686,9	347,6	160,1	200,3	708,0	354,5	163,9	202,9	721,3